

JĘZYK POLSKI – egzamin pisemny oraz ustny

Zakres materiału z klas poprzednich oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe uczniów:

- Znajomość pojęć i umiejętność wskazania w tekście: wersu, rymu, strofy, refrenu, liczby sylab w wersie;
- Znajomość pojęć i wskazanie przykładów: legend, baśni, opowiadań, komiksów, monologów, dialogów;
- Umiejętność opowiadania o wydarzeniach fabuły oraz ustalania kolejności zdarzeń (plan wydarzeń ogólny i szczegółowy).

Kształcenie językowe uczniów:

- Części mowy i ich cechy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebniki;
- Typy wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące;
- Wyjaśnianie i rozpoznawanie w wypowiedziach (związki frazeologiczne, wyrazy neutralne, zdrobnienia, zgrubienia, synonimy, antonimy, nadawca i odbiorca komunikatu);
- Znajomość pojęć: głoska, litera, sylaba, akcent;
- Zastosowanie reguł akcentowania wyrazów;
- Znajomość i umiejętność zastosowania zasad ortograficznych i reguł pisowni;
- Poprawne używanie znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu.

Tworzenie wypowiedzi uczniów:

- Umiejętność pisania tekstów (dialog, opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, plan wydarzeń);
- Wygłaszanie z pamięci tekstów poetyckich.

Samokształcenie uczniów:

- Umiejętność korzystania z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzenia wiadomości, selekcjonowania informacji;
- Znajomość i umiejętność zastosowania zasad korzystania z zasobów bibliotecznych; ·
Umiejętność korzystania ze słowników ogólnych i specjalistycznych języka polskiego (słownik języka polskiego, słownik ortograficzny, słownik frazeologiczny, słownik synonimów); ·
Rozwijanie umiejętności krytycznej oceny pozyskanych informacji;
- Poznawanie życia kulturalnego swojego regionu;
- Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystywania tych umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

Lektury obowiązkowe

ZAGADNIENIA KLASA 4 SP

- Adam Mickiewicz *Powrót taty*; *Pani Twardowska*;
- Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*;
- Wybrane podania i legendy polskie (legendy o: Lechu, Piaście, Kraku i Wandzie);
- Wybrane baśnie polskie i europejskie, (np. Charles Perrault, Kopciuszek, Kot w butach, Sinobrody; Aleksander Puszkina, Bajka o rybaku i rybce; Jeanne Marie Leprince de Beaumont, Piękna i Bestia);
- Księga Rodzaju, Opis stworzenia świata;
- Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Joanny Kulmowej, Juliana Tuwima;
- Pieśni i piosenki patriotyczne;
- Frances Hodgson Burnett „Tajemniczy ogród” lub inna powieść.

Lektury uzupełniające

- Henryk Sienkiewicz „W pustyni i w puszczy”;
- Maria Kownacka i Zofia Malicka, „Dzieci z Leszczynowej Górki”;
- Selma Lagerlöf „Cudowna podróż”.

PRZYKŁADOWE PYTANIA

- Przygotuj do recytacji wybrany utwór poetycki Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Joanny Kulmowej, Adama Mickiewicza, Juliana Tuwima lub Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego;
- Przygotuj w dowolnej formie prezentację na temat wybranej lektury obowiązkowej;
- Opowiedz o wybranym, wartościowym filmie, używając słownictwa związanego z przekazem audiowizualnym;
- Wymień zasady pisowni wyrazów z ó i u;
- Podaj 5 związków frazeologicznych i wyjaśnij ich znaczenie;
- Wyjaśnij różnicę między baśnią a legendą;
- Przeczytaj głośno tekst i odpowiedz na pytania (czytanie ze zrozumieniem);
- Streść wybraną legendę polską;
- Wyjaśnij, na czym polega reklama;
- Podaj zasady stosowania akcentu w języku polskim;
- Opisz podany obraz, stosując słownictwo związane z malarstwem;
- Odszukaj wskazaną informację w słowniku.

JĘZYK ANGIELSKI - Zakres materiału z klasy 3 oraz:

Zagadnienia leksykalne

1. Człowiek (np. dane osobowe, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru i przymiotniki opisujące osoby, części ciała, nazwy krajów i narodowości, rzeczy osobiste, zabawki i gadżety, ubrania i dodatki).
2. Miejsce zamieszkania (opis pokoju, wyposażenie i nazwy pomieszczeń, przymyki opisujące położenie)
3. Szkoła (alfabet, wyposażenie klasy, akcesoria szkolne, podstawowe polecenia używane w klasie, liczebniki główne 1-100).
4. Życie prywatne (członkowie rodziny, opis rodziny, opis przyjaciela, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, dyscypliny sportowe)
5. Praca (nazwy popularnych zawodów)
6. Świat przyrody (zwierzęta domowe i dzikie, pogoda).
7. Kalendarz (dni tygodnia, miesiące i pory roku)
8. Żywnienie (artykuły spożywcze, owoce, warzywa, nazwy głównych posiłków, np. breakfast, lunch, dinner)

Zagadnienia gramatyczne

Opisywanie ludzi, zwierząt, przedmiotów, miejsc i zjawisk;

1. Zaimki osobowe.
2. Czasownik: to be - odmiana w liczbie pojedynczej i mnogiej - długa i krótka forma. W czasie teraźniejszym; pytania ogólne i szczegółowe oraz krótkie odpowiedzi; formy przeczące w liczbie pojedynczej i mnogiej (pełne i skrócone).
3. Przymiotniki dzierżawcze (my, your, his, her, our, their), forma dzierżawcza rzeczowników 's (dopełniacz saksoński)
4. Liczba mnoga rzeczowników - formy z końcówką "-es".
5. Rzeczowniki o nieregularnych formach liczby mnogiej, np. child/children, man/men, woman/women, person/people.
6. Przymyki określające miejsce.
7. Przedimek nieokreślony a/an. Kolejność wyrazów w zdaniu: przedimek + przymiotnik + rzeczownik. 8. Przedimek określony: the.
8. Zaimki wskazujące: this/that, these/those.
9. Czasownik have got/has got - twierdzenia i przeczenia w liczbie pojedynczej i mnogiej, forma długa i krótka. Czasownik: have got - pytania i krótkie odpowiedzi we wszystkich osobach liczby pojedynczej i mnogiej.
10. Konstrukcja: there is/there are – zdania twierdzące, przeczące i pytające.
11. Wyrażenia określające ilość: some i any.

ZAGADNIENIA KLASA 4 SP

Mówienie o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z teraźniejszości; przedstawianie faktów

1. Przyimki: at, in, on - z wyrażeniami czasu.
2. Przysłówki częstotliwości i czas Present Simple. Czas Present Simple - zdania twierdzące w liczbie pojedynczej (1 i 2 osoba) i w liczbie mnogiej.
3. Czas teraźniejszy prosty - formy twierdzące 3 osoby liczby pojedynczej. Zasady dodawania końcówki „-s” i „-es” do czasownika.
4. Czas Present Simple w zdaniach przeczących; pytania i krótkie odpowiedzi; pytania szczegółowe z: what, who, where, when, what time

Opisywanie upodobań; wyrażanie swojej opinii oraz opinii innych osób; wyrażanie uczuć i emocji;

1. Uczucia i preferencje: like/don't like. Pytania i krótkie odpowiedzi z czasownikiem: like w liczbie pojedynczej (Do you like? Does he/she like?)
2. Czasownik: can/can't, do wyrażania umiejętności i zdolności. Czasownik: can dla wyrażenia umiejętności - pytania i krótkie odpowiedzi.
3. Tryb rozkazujący, zakazy.

INFORMATYKA

W zakres programowy klasy IV wchodzi opanowanie w stopniu podstawowym:

- programu MS Paint,
- programu MS Word,
- programu Scratch,
- zagadnień związanych z poruszaniem się po Internecie.

Poniżej znajdują się przykładowe pytania w tych tematach:

MS PAINT:

1. Wymień programy graficzne dołączone do systemu operacyjnego Windows.
2. Do czego służy program MS Paint?
3. Co to jest piksel?
4. Co znajdziemy w oknie *Właściwości obrazu*?
5. Jakimi narzędziami możemy się posługiwać w programie MS Paint?
6. Co to jest obszar roboczy?
7. Jak skopiować narysowany już element? Jak skopiować narysowany element bez tła?
8. Jak wypełnić narysowany element? Jakim narzędziem? Jak wybrać kolor? Jak zmienić kolor?

INTERNET

1. Czym jest Internet?
2. Czym różni się wyszukiwarka od przeglądarki?
3. Jakie mamy wyszukiwarki? Jakie są najpopularniejsze przeglądarki?
4. Jaki są korzyści z istnienia Internetu?
5. Jakie są zasady bezpiecznego korzystania z Internetu?
6. Jaka jest rola programu antywirusowego?
7. Jakie są zasady korzystania z obrazów z Internetu?
8. Jakie zagrożenia można spotkać w Internecie?
9. Jak reagować na hejt?
10. Jak korzystać z sieci, żeby się od niej nie uzależnić?

SCRATCH

1. Do czego służy program Scratch?
2. Co to jest programowanie? Do czego można wykorzystać programowanie?
3. Jak wygląda interfejs programu? Czym jest duszek? Czym scena?
4. Skąd można czerpać tła do scen?
5. Co można zmienić podczas modyfikacji duszka? Skąd możemy wziąć duszki inne niż kot?
6. Jaka jest rola polecenia ZAWSZE? Co sprawia polecenie JEŻELI NA BRZEGU, ODBIJ SIĘ?
7. Czy zaprogramować możemy tylko jednego duszka? Czy słońce może być duszkiem? Jak zaprogramować ruch duszka? Co zrobić by duszek nie wychodził poza krawędź ekranu?
8. Jakie są tryby tworzenia tła? Czym się różnią? Które umożliwia edycje tekstu po zakończeniu pracy z tłem?
9. Skąd wiemy jakie są współrzędne duszka? Co to jest układ współrzędnych?

MS WORD

1. Co to jest WordArt w MS Word, styl tekstu, numerowanie i lista wielopoziomowa? Do czego można wykorzystać program MS Word?
2. Opisz wygląd (interfejs) programu. Co to są karty? Jak tam są karty?
3. Do czego służą skróty klawiaturowe? Podaj przykłady skrótów klawiaturowych i ich zastosowanie.
4. Jak policzyć wyrazy?
5. Co to znaczy: sformatować tekst?
6. Co to jest Akapit? Jak on powstaje?
7. Jakie są reguły pisania w edytorze tekstu?
8. Co to są znaki niedrukowane? Jak możemy je zobaczyć?
9. Twarda spacja, miękki enter. Jak uzyskać te znaczniki i jakie jest ich działanie w tekście?
10. Style i numerowanie – do czego służą?

HISTORIA Egzamin pisemny oraz ustny

(WCZORAJ I DZIŚ podręcznik do historii dla kl.4, Bogumiła Olszewska, Wiesława Surdyk-Fersch, Grzegorz Wojciechowski, wyd. Nowa era)

1. Czas w historii i jego obliczanie.

(chronologia i przedmiot jej badań; oś czasu i sposób umieszczania na niej dat; podstawowe określenie czasu historycznego (data, okres p.n.e. i n.e., tysiąclecie, wiek; cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki; epoki: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne, obliczenie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami).

2. Początki państwa i pierwsi władcy Polski : Mieszko I i Bolesław Chrobry.

(słowiańskie pochodzenie Polaków; legendarne początki państwa polskiego; książę Mieszko pierwszym historycznym władcą Polski; małżeństwo Mieszka I z Dobrawą; chrzest Mieszka I i jego znaczenie; znaczenie terminów: Słowianie, Piastowie, relikwiarz, cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie; daty i związane z nimi wydarzenia: 966, 997, 1000, 1002-1018, 1025; misja św. Wojciecha w Prusach; zjazd gnieźnieński; wojny Bolesława Chrobrego z Niemcami).

3. Polska za czasów Kazimierza Wielkiego.

(Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów; reformy Kazimierza Wielkiego; zjazd monarchów w Krakowie - uczta u Wierzyńka; umocnienie granic państwa; wyjaśnienie powiedzenia: „Zastał Polskę drewnianą, a pozostawił murowaną”; utworzenie Akademii Krakowskiej; znaczenie terminu: uniwersytet; daty i związane z nimi wydarzenia -1364, 1370).

4. Jadwiga i Jagiełło- unia polsko-litewska.

(objęcie władzy przez Jadwigę; zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki; przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie; okoliczności przejęcia władzy przez Władysława Jagiełłę; skutki zawarcia unii polsko-litewskiej; zagrożenie ze strony Krzyżaków; znaczenie terminów: unia, Jagiellonowie; data i związane z nią wydarzenie - 1385).

5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem.

(rycerz-cechy charakterystyczne; postać Zawiszy Czarnego; bitwa pod Grunwaldem i rycerze biorący w niej udział; znaczenie terminów: rycerski kodeks honorowy, miecz, kopia, herb, zakony rycerskie; data i związane z nią wydarzenie - 1410; wyjaśnienie powiedzenia: „Polegać, jak na Zawiszy”).

6. Mikołaj Kopernik - wielki astronom.

(Mikołaj Kopernik i jego życie; odkrycie M. Kopernika i powiedzenie „Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię”; dokonania Kopernika spoza dziedziny astronomii; znaczenie terminów: astronomia, teoria heliocentryczna).

7. XVII wiek - stulecie wojen-odsiecz Wiednia.

(potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego; obrona Jasnej Góry i rola przeora Augustyna Kordeckiego; król Jan III Sobieski i jego zwycięstwo nad Turkami; rola husarii w polskich sukcesach militarnych; znaczenie terminów: potop szwedzki, Jasna Góra, husaria, wielki wezyr, islam, odsiecz; daty i związane z nimi wydarzenia : 1655-1660,1683; wyjaśnienie powiedzenia: „Polska przedmurzem chrześcijaństwa”).

8. Tadeusz Kościuszko na czele powstania.

(sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII wieku; Konstytucja 3 Maja; rozbiory Rzeczypospolitej dokonane przez Rosję, Prusy i Austrię; dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu 1794 r., bitwa pod Racławicami, rola kosynierów; klęska powstania i III rozbiór Polski; daty i związane z nimi wydarzenia: 1772, 1793, 1794, 1795).

9. Józef Wybicki i hymn Polski.

(losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej; Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady; generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w stworzeniu Legionów Polskich; Józef Wybicki - autor Mazurka Dąbrowskiego; znaczenie słów Mazurka Dąbrowskiego; Mazurek Dąbrowskiego hymnem Polski; znaczenie terminów: emigracja, legiony, hymn państwowy, data i związane z nią wydarzenie: 1797).

10. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe.

(Romuald Traugutt- życie przed wybuchem powstania styczniowego; branka i wybuch powstania styczniowego; wojna partyzancka; funkcjonowanie państwa powstańczego; Romuald Traugutt dyktatorem powstania; znaczenie terminów: zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna partyzancka, dyktator, zesłanie; data i związane z nią wydarzenie: 1863).

11. Maria Skłodowska Curie- polska noblistka.

(edukacja Marii Skłodowskiej - Curie na ziemiach polskich; tajne nauczanie i Latający Uniwersytet; kariera naukowa Marii; nagrody Nobla przyznane M. Skłodowskiej - Curie; polscy nobliści; znaczenie terminów: tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat; daty i związane z nimi wydarzenia: 1903, 1911, 1934).

MATEMATYKA

I. Arytmetyka liczb naturalnych

1. Liczby naturalne na osi liczbowej, np.
  - *Narysuj oś liczbową i zaznacz na niej liczby: 3, 12, 15, 24*
  - *Jakie liczby kryją się pod literami A, B i C?*

2. Zapisywanie liczb słowami i cyframi. Rzymski zapis cyfr do XXXIX, np.
  - *Zapisz słowami liczbę 235 412; zapisz cyframi liczbę pięćdziesiąt dwa tysiące czterdzieści osiem.*
3. Rachunki pamięciowe: dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, dzielenie z resztą i podnoszenie do potęgi drugiej i trzeciej. Kolejność wykonywania działań, np.
  - *Oblicz: $5 \cdot 7 - 3 \cdot 4$; $5 \cdot (7 - 3) \cdot 4$; $2^4 \cdot 3 \div 12 + 5$*
  - *Sześcioro dzieci państwa Kwiatkowskich dostało bombonierkę z 58 czekoladkami. Postanowiły podzielić się po równo, resztę zostawiając dla rodziców. Ile czekoladek otrzymali państwo Kwiatkowscy?*
  - *Na początku roku szkolnego pani Kwiatkowska zrobiła zakupy w sklepie papierniczym. Kupiła 25 zeszytów po 3zł, 12 długopisów po 2zł, 3 pudełka kredek po 7zł i 40 klejów po 2zł. Ile zapłaciła pani Kwiatkowska za te zakupy?*
4. Cechy podzielności przez 3, 9, 2, 5, i 10, np.
  - *Jaką cyfrę należy wpisać w miejsce *, żeby liczba $18*4$ była podzielna przez 9?*
5. Rachunki pisemne: dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie, np.
  - *Oblicz metodą pisemną: $3679 + 427$; $5621 - 478$; $1709 \cdot 13$; $79470 : 6$*
6. Zegar i kalendarz, np.
  - *Droga z domu do kościoła zajmuje Piotrkowi 17 minut. O której godzinie Piotrek wyszedł z domu, jeżeli dotarł do kościoła o godzinie 9:10?*

II. Ułamki zwykłe

1. Pojęcie ułamka: ułamek jako część całości i jako iloraz. Liczby mieszane, ułamki właściwe i niewłaściwe. Porównywanie ułamków.
2. Skracanie i rozszerzanie ułamków, np.
  - *Który z poniższych ułamków jest równy $\frac{2}{3}$? a) $\frac{5}{7}$; b) $\frac{6}{10}$; c) $\frac{10}{15}$; d) $\frac{1}{2}$*
3. Dodawanie i odejmowanie ułamków o tych samych mianownikach, np.
  - *Oblicz: $\frac{5}{7} + 5\frac{3}{7}$; $12\frac{2}{5} - 1\frac{3}{5}$*
4. Mnożenie i dzielenie ułamków zwykłych przez liczby naturalne, np.
  - *Piętnastoosobowy zastęp harcerzy urządza ognisko. Ile kielbas należy zakupić, jeśli każdy harcerz zje $\frac{2}{3}$ kielbasy?*

III. Ułamki dziesiętne

1. Pojęcie ułamka dziesiętnego. Zamiana ułamków dziesiętnych na zwykłe.
2. Porównywanie ułamków dziesiętnych, np.
  - *Która z poniższych liczb jest największa? a) 1,02; b) 1,20; c) 0,9786; d) 1,092*
3. Dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych.
Mnożenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100 i 1000. Np:

ZAGADNIENIA KLASA 4 SP

- Pani Kwiatkowska kupiła 10 batoników po 0,79zł oraz 10 soczków po 1,23 zł. Zapłaciła banknotem 50zł. Jaką resztę otrzymała?

IV. Planimetria

1. Podstawowe pojęcia: prosta, odcinek, punkt. Wielokąt, okrąg, koło, np.
- Która z poniższych figur NIE JEST wielokątem:

2. Mierzenie i jednostki długości, np.
  - Zamień na centymetry: 5m 83cm
3. Obwód wielokąta, np.
  - Pan Kowalski kupił prostokątną działkę o wymiarach 13m na 14m. Ile metrów płotu potrzebuje do ogrodzenia tej działki?
4. Mapa, plan i skala, np.
  - Na mapie o skali 1:400 000 odległość między dwoma miastami to 5 cm. Jaka jest odległość między tymi miastami w rzeczywistości?
5. Pojęcie pola figury płaskiej. Jednostki pola.
6. Obliczanie pola prostokąta, np.
  - Jeden z boków prostokąta ma długość 3 cm, a drugi jego bok jest 5 razy dłuższy. Oblicz pole tego prostokąta.
7. Obliczanie pól różnych figur przy użyciu kratek.

V. Stereometria

1. Rozpoznawanie różnych brył, np.
  - Dopasuj do obrazków podpisy: stożek, kula, prostopadłościan, ostrosłup
2. Własności prostopadłościanu i sześcianu

PRZYRODA Egzamin pisemny oraz ustny

1. Powiedz, które składniki przyrody zaliczamy do ożywionych, a które do nieożywionych. Podaj przykłady.
2. Opowiedz w jaki sposób możemy poznawać przyrodę. Wymień przyrządy i pomoce przyrodnika.
3. Jakie są główne i pośrednie kierunki geograficzne? Co to jest róża kierunków.
4. Jak wyznaczyć kierunki geograficzne w terenie, w nocy i w dzień?
5. Jakie są 4 stany skupienia substancji?
6. W jakich stanach skupienia występuje woda? Podaj przykłady. Jak nazywają się te zjawiska?
7. Co to jest pogoda i jak są przyrządy do pomiaru jej składników?
8. Czym zajmuje się meteorolog? Spróbuj opowiedzieć co to jest pogoda?
9. Co to znaczy, że Słońce „wędruje” po niebie? Co to jest widnokrąg?
10. Jakie są pory roku? Podaj daty ich rozpoczęcia.
11. Opowiedz, jakie wspólne cechy mają organizmy żywe?
12. Na czym polega samożywność i cudzożywność? Które organizmy są cudzożywne, a które samożywne?
15. Do czego potrzeby jest człowiekowi tlen?
16. Z jakich układów zbudowane jest ciało człowieka? Wymień je i ich poszczególne odcinki.
17. Omów wybrany przez siebie łańcuch pokarmowy.
18. Dlaczego powinniśmy prowadzić zdrowy styl życia?
19. Jak organizmy przystosowały się do życia w wodzie i powietrzu? Na przykładzie ryb i ptaków.
20. Opowiedz o organizmie zwierzęcym, który żyje na lądzie.
21. Do czego potrzebne nam mapy i plan co możemy z nich odczytać. Co to jest skala?
22. Opowiedz o krajobrazie Twojej okolicy. Jakie elementy przyrody w nim występują?

RELIGIA Egzamin pisemny oraz ustny

1. Poznaję Jezusa.
  - o Jak Pan Bóg do nas mówi?
  - o Kiedy podczas Mszy św. czytamy Słowo Boże?
  - o W jaki sposób powinniśmy słuchać Słowa Bożego? Jak je wprowadzać w życie?
  - o Kiedy Ty czytasz Słowo Boże?
  - o Jak Jezus przedstawiony jest w Piśmie Świętym?
2. Przyjaźnię się z Jezusem.
  - o Przyjaźń z Jezusem umacnia się poprzez udział w Eucharystii - jak to rozumiesz?
  - o Co to jest przyjaźń?
  - o Jak możesz umacniać przyjaźń z Jezusem?
  - o Jak Przyjaciel Jezus traktuje innych ludzi?
3. Eucharystia.
  - o Jak została ustanowiona Eucharystia?
  - o Jakie są części Mszy Świętej?
  - o Co dzieje się podczas Mszy Świętej?
  - o Jak przygotowujesz się do przyjęcia Pana Jezusa w Komunii Świętej?
  - o Jak należy się zachować przed i po przyjęciu Pana Jezusa?
  - o Czym jest Adoracja Najświętszego Sakramentu?
4. Dziękuję Jezusowi.
  - o Co to jest wdzięczność?
  - o Za co najbardziej dziękujesz Panu Bogu? Pamiętasz o modlitwie dziękczynienia?
  - o A co możesz być wdzięczny innym ludziom?
  - o Kiedy i w jakich okolicznościach odmawiamy modlitwę dziękczynną?
5. Przepraszam Jezusa.
  - o Jak dobrze przeżyć Sakrament Pokuty, o czym warto pamiętać?
  - o Jakie są konsekwencje grzechu?
  - o Grzeszymy złymi czynami, ale jak jeszcze?
  - o Opowiedz przypowieść, która przypomina, że Bóg zawsze jest gotowy nam przebaczyć. Jak my powinniśmy przebaczać innym?
6. Proszę Jezusa. Uwielbiam Jezusa.
  - o O co możesz prosić Jezusa?
  - o W którym momencie Mszy św. wypowiadamy modlitwę prośby?
  - o Co to jest modlitwa uwielbienia? Jak możesz wielbić Boga?
7. Rok liturgiczny.
  - o Na jakie okresy dzieli się rok liturgiczny?
  - o Co oznaczają poszczególne kolory?
  - o Jakie są najważniejsze święta i uroczystości w ciągu roku? Co w sposób szczególny przeżywamy w danym miesiącu/okresie? (np. październik miesiącem różańcowym, itd.)
8. Święci i błogosławieni.
  - o Opowiedz o swoim patronie/ulubionym świętym.
  - o Opowiedz o św. Józefie.
  - o Kim był bł. Stefan Wyszyński?
  - o Kim była bł. matka Elżbieta Róża Czacka?
  - o W czym możemy ich naśladować?

Polecamy podręczniki wydawnictwa Jedność oraz wszystkie inne dopuszczone na terenie diecezji Ucznia. Na podstawie: Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, 2018 oraz Komisja Wychowania Katolickiego KEP, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Częstochowa, 2018. (Wyd. „Święty Paweł”)

ETYKA – egzamin pisemny i ustny

I. Elementy etyki ogólnej.

1) Omów następujące emocje oraz uczucia: radość, smutek, strach, zdziwienie, gniew, miłość, nienawiść, poczucie szczęścia, poczucie wstydu, poczucie winy, posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych. Wykorzystaj te pojęcia do scharakteryzowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych.

2) Wyjaśnij co to jest: dobro, zło, obowiązek.

3) Wyjaśnij i omów, co to jest: decyzja, czyn, konflikt, problem, podmiot działania (autor, sprawca), intencja działania, skutek (konsekwencja).

II. Człowiek wobec innych ludzi.

4) Podaj przykłady okazywania szacunku rodzicom, koleżankom i kolegom oraz innym ludziom – dorosłym i dzieciom. Uzasadnij, dlaczego należy okazywać szacunek innym osobom.

5) Wyjaśnij, co to znaczy, że rodzina jest dobrem wspólnym i podaj przykłady działań, które będą realizowały dobro wspólne rodziny.

6) Wyjaśnij, co to znaczy, że ojczyzna jest dobrem wspólnym. Podaj przykłady działań będących realizacją dobra wspólnego ojczyzny. Podaj i omów faktyczne (historyczne) przykłady postaw patriotycznych.

7) Wyjaśnij formułę zasady miłości osoby (bliźniego) oraz podaj przykład jej zastosowania.

8) Wyjaśnij dlaczego kłamstwo w wymiarze indywidualnym i społecznym jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych przejawów zła moralnego.

9) Objaśnij i podaj przykłady, czym jest szacunek, przyjaźń, życzliwość, wolontariat, koleżeństwo, wdzięczność, patriotyzm, bohaterstwo.

III. Człowiek wobec siebie.

10) Podaj po swoje dwie zalety i wady. Przedstaw przykłady, w jaki sposób możesz rozwijać swoje zalety i eliminować swoje wady.

11) Wymień swoje podstawowe prawa i obowiązki domowe.

12) Podaj przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie.

13) Objaśnij i podaj przykłady, czym jest uczciwość, umiarkowanie, męstwo, honor, prawdomówność.

IV. Człowiek a świat ludzkich wytworów.

14) Wyjaśnij, co to jest prywatna własność, własność innych oraz własność publiczna.

V. Człowiek wobec przyrody.

15) Wyjaśnij, co to znaczy, że przyroda jest dobrem (wartością).

16) Przedstaw wartość miejsca, w których żyjesz.

17) Wyjaśnij, dlaczego nie należy traktować zwierząt w okrutny sposób i podaj przykłady właściwego traktowania zwierząt.

VI. Człowiek wobec Boga (Sacrum).

18) Uzasadnij, dlaczego należy okazywać szacunek zarówno ludziom wierzącym, jak i niewierzącym.

VII. Elementy historii etyki

19) Wyjaśnij, dlaczego Sokrates jest uznawany za ojca etyki.

20) Omów, jak Arystoteles rozumiał szczęście (eudajmonię).

21) Przedstaw, jak Arystoteles rozumiał przyjaźni.